

การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (Trichoderma spp.) ป้องกันการระบาดของ

ของปัญหาหัวเน่าโคนเน่ามันสำปะหลัง ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

บทนำ

ในปี ๒๕๕๘/๕๙ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๑.๗๕ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๔ ตันต่อไร่ ผลผลิตรวมประมาณ ๗.๖ ล้านตัน มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญที่สร้างรายได้ให้เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา ปัญหาสำคัญที่สร้างความเสียหายต่อผลผลิตของมันสำปะหลัง ได้แก่ ปัญหาหัวเน่าโคนเน่ามันสำปะหลัง ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตที่ลดลง แนวทางในการแก้ไข คือ ใช้กลไกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นหลัก ในการสำรวจและจัดทำแปลงพยายกรณ์ การผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อใช้ในการป้องกันปัญหาหัวเน่าโคนเน่ามันสำปะหลัง รวมทั้งการให้คำแนะนำตามมาตรการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแสดงถึงปริมาณของผลผลิตมันสำปะหลังในแปลงปลูกที่ใช้และไม่ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา
2. เพื่อหาข้อมูลเสนอแนวทางสนับสนุนมาตรการในการป้องกันปัญหาหัวเน่าโคนเน่ามันสำปะหลัง

พื้นที่ศึกษา

แปลงปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๕ ไร่ ของนายสมชาย แพทย์เมืองจันทร์ บ้านเลขที่ ๗ บ้านหนองสนวน หมู่ที่ ๕ ตำบลกุดโบสถ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการศึกษา

ปลูกมันสำปะหลัง เบอร์ ๘๙ (CMR) เดือนเมษายน ๒๕๕๘ ระยะระหว่างต้น ๑ เมตร ระหว่างแถว ๑.๒๐ เมตร ทั้ง ๒ แปลง ติดตั้งระบบน้ำหยด เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังอายุ ๑๐ เดือน จากนั้นติดตามปริมาณผลผลิตร่วมกับเกษตรกร หาน้ำหนักสดผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ กำหนดวิธีการในการทำการทดลอง ๒ วิธี คือ

วิธีการ	แปลงที่ ๑	แปลงที่ ๒
๑. ใส่ปุ๋ยหมักรองพื้น อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ สูตรปุ๋ยหมัก เปลือกมัน ๑๐๐ กิโลกรัม แกลบดำ ๑๐๐ กิโลกรัม ปุ๋ยคอก ๕๐ กิโลกรัม ปุ๋ยยูเรีย ๕๐ กิโลกรัม ไตรโคเดอร์มา ๑ กิโลกรัม และพด.๑ ๒ ซอง	ใช้	ใช้
๒. ใส่ปุ๋ยเคมี (ปล่อยไปกับระบบน้ำหยด) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่ มันสำปะหลังอายุ ๑,๒ เดือน สูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่ มันสำปะหลังอายุ ๓,๔,๕,๖ เดือน	ใช้	ใช้
๓. ใส่ไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร (ปล่อยไปกับระบบน้ำหยด) ให้ครั้งแรกเมื่อปลูกเสร็จ และ มันสำปะหลังอายุ ๒,๔,๖ เดือน รวม ๔ ครั้ง	ใช้	ไม่ใช้

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

1. ให้เกษตรกรหมั่นสำรวจ ตรวจสอบแปลงปลูกมันสำปะหลัง เพื่อเตรียมการควบคุมให้ครอบคลุมพื้นที่ให้ดำเนินการดังนี้
 - ๑.๑ สังเกตความผิดปกติของสีใบและการเจริญเติบโต หากมีอาการเน่าได้ดิน ต้นจะโยกคลอนได้ง่าย
 - ๑.๒ สุ่มสำรวจแบบเฉพาะเจาะจง ไปที่บริเวณที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขัง แปลงที่มีทรงพุ่มทึบหนาแน่น
2. การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในแหล่งปลูกที่เคยประสบปัญหาโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง ให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันการระบาดของ แนะนำให้ใส่ปุ๋ยหมักรองพื้นตามสูตรข้างต้นนำไปหว่านในแปลงช่วงการเตรียมดินก่อนปลูก หรือฉีดพ่น ราวลงดิน หรือปล่อยไปตามระบบน้ำหยด อัตราส่วน ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ๑ กิโลกรัม ผสมน้ำ ๒๐๐ ลิตร
3. ใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ติดตามเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย การผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา (ชนิดสด) เพื่อใช้ได้ในพื้นที่ที่มีการระบาดของปัญหาโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง ร่วมรณรงค์การป้องกันกำจัด การวิจัยระดับชุมชน และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของทางราชการ

ผลการศึกษา

เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเมื่ออายุ ๑๐ เดือน

ผลการศึกษา	แปลงที่ ๑	แปลงที่ ๒
	ใช้ไตรโคเดอร์มา	ไม่ใช้ไตรโคเดอร์มา
๑. ผลผลิต (ตัน/ไร่)	๗	๓
๒. เปอร์เซ็นต์การพบอาการปัญหาหัวเน่าโคนเน่ามันสำปะหลัง	≤ ๑๐ %	≥ ๕๐ %

ตารางเปรียบเทียบ ผลผลิต ต้นทุน และรายได้สุทธิ

รายการ	แปลงที่ ๑ ใช้ไตรโคเดอร์มา	แปลงที่ ๒ ไม่ใช้ไตรโคเดอร์มา
ผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย (กก./ไร่)	๗,๐๐๐	๓,๐๐๐
ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	๙,๖๘๐	๘,๑๘๐
รายได้ทั้งหมดต่อไร่ (บาท)	๑๖,๑๐๐	๖,๙๐๐
กำไรต่อไร่	๖,๔๒๐	-๑,๒๘๐

หมายเหตุ : ราคา มันสำปะหลัง ๒.๓๐ บาท / กิโลกรัม ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๙
สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

